

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.
c/o Christell Åström, Boxintie 852-22, 01190 Box

Sibbo kommun
Avdelning för teknik och miljö/
markanvändningsenheten
PB 7
04131 SIBBO

Ärende: **Utlåtande gällande utkastet till delgeneralplanen för skärgården och kusten i Sibbo kommun.**

Hänvisning: Begäran om utlåtande daterad 10.11.2008

Sibbo Naturskyddare- Sipoon Luonnonsuojelijat rf. har bekantat sig med utkastet till delgeneralplanen för skärgården och kusten i Sibbo kommun och vill i detta skede av planeringsprocessen uppmärksamma följande:

ALLMÄNT OM PLANERINGEN AV SKÄRGÅRDSOMRÅDET

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat rf. anser det vara bra, att man i delgeneralplanen för skärgården och kusten beaktat att miljö-, landskaps- och naturvärdena kan bevaras endast genom en restriktiv byggnadsrätt. Eftersom skärgården i stort sett redan är utbyggd bör man genom planläggningen garantera att såväl skärgårdsmiljön som hänsyn till naturen beaktas i all verksamhet. Exempel på bra miljöhänsyn i planen är bl.a. att byggande på öar under 2 ha inte är tillåtet. Bra är också att man valt att MY- beteckna en stor del av de minsta öarna och skären.

I utkastet till delgeneralplan har värdefulla kulturmiljöer, vilka baserar sig på omfattande utredningar och inventeringar av byggnadskulturen, kulturmiljöer och -landskap, lyfts fram på helt annat sätt än i tidigare planer. Även utredningar om landskapsbild och landskapsvärden har gjorts. Dessa har dock, åtminstone beträffande naturlandskapen, inte utnyttjats i planen så mycket som man kunde önska. Trots att naturutredningarna och karteringarna är rätt omfattande finns det fortfarande vissa brister. Bland annat saknas en inventering av skärgårdens värdefulla geologiska naturobjekt (t.ex. objekt med geomorfologiska värden, geologiska objekt med biologiska värden samt geologiska objekt med landskapsvärden). Också bland de kända geologiska objekten finns på planområdet sådana som inte omfattas av lu- eller SL- beteckning, men som är lämpliga som skyddsobjekt (t.ex. Hemisnäsets fornstrandsformation).

Också uppgifterna om naturvärdena på många av de strandplanerade områdena och på en del av kommunernas rekreationsområden är bristfälliga. För att bättre kunna anvisa helheter som bör bevaras i skärgården behövs bl.a. växtinventeringar för hela skärgården och en inventering av hotade naturtyper. Detta är särskilt angeläget på grund av att trycket på all markanvändning i regionen hela tiden ökar.

PLANUTKASTET

Behov av grönförbindelse.

Det är viktigt att fungerande ekologiska korridorer sträcker sig ut till skärgårdsområdet. Om behov föreligger, bör grönförbindelsens streckning i den

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.
c/o Christell Åström, Boxintie 852-22, 01190 Box

slutgiltiga planen korrigeras så att den bäst motsvarar behovet för fungerande ekologiska korridorer.

Behov av broförbindelse.

I plankartan finns "behov av broförbindelse" utmärkt mellan Ribbingö och Granö i Sibbo skärgård. En stor del av Granö ägs av Helsingfors stad och används som friluftsområde och har beteckningen VR på delgeneralplaneutkastet. Föreningen vill betona att en bro till Granö inte skulle vara fråga om någon liten konstruktion, utan om en över en halv km lång bro över Granöfjärdens sydvästra del, där också en livlig inre farled löper.

På Granö har naturen till stor del bevarats i ett naturenligt skick och hyser omfattande värden. För att området bäst ska tjäna behovet av rekreation bör man avstå från ett fullständigt oproportionerligt brobygge. Båttrafik till Granö, liksom till många andra friluftsoar i Helsingfors, Sibbo och Esbo skärgård, räcker bra. Som en följd av ett brobygge kan den känsliga skärgårdsnaturen knappast skyddas och bevaras på ett tillfredställande sätt. Detta leder i sin tur till det att naturvärdena på sikt går förlorade, vilket är en nackdel också med tanke på friluftsområdets användare. Det är av stort värde att bevara en av de sista större öarna i skärgårdsområdet i Helsingforsregionen oexploaterat med tanke på rekreationen.

Se-beteckningen vid Sibboviken

I planbeskrivningen tas "turismprojektet för Sibbo kust och skärgård" upp, och där framlagda tyngdpunktsområden för utveckling av turism. I planutkastet har ett av de i beskrivningen nämnda områdena, Eriksnäs vid Sibboviken, fått se- beteckning (utredningsområde). Sibbo Naturskyddare- Sipoon Luonnonsuojelijat rf. vill påpeka att Sibboviken och dess omgivning är ett kultur- och landskapsområde på riksnivå. Såväl landskap som miljö vid vikens stränder bör sparas också för framtiden och således är storskalig (turist)verksamhet i området inte lämplig.

Miljömärkningen av friluftsområden, strandplanerade områden och mindre ögrupper i yttre skärgården.

Sibbo Naturskyddare - Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. anser, att kommunens friluftsområde på Norrkullalandet inte bör "privatiseras", utan fortsättningsvis vara tillgänglig för alla kommuninvånare. En omfattande kommersiell verksamhet är knappast förenlig med områdets miljövärden, vilka inte är ordentligt inventerade. Både strandområdena, hållmarksområdena och naturlandskapet på Norrkullalandet har betydande miljövärden. Dessa bör inventeras och värdena beaktas i all verksamhet och de värdefullaste områdena bör märkas ut i planen. Detta gäller också de övriga friluftsområdena som ägs av kommunen.

De tre små öarna som innehas av Föreningen Nylands friluftsområden r.f., dvs. Trädgårdsholmarna och Högholmsören, lämpar sig heller inte som mål för stora mängder besökare, bland annat för att den mångsidiga och rikliga strandvegetationen på Trädgårdsholmarna inte tål slitage. Öarna är SU- märkta på delgeneralplanen för skärgården (1978) och har S-beteckning på landskapsplanen för Östra Nyland (2007). För att naturvärdena på öarna skall bevaras bör utgångspunkten vara att de används

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.
c/o Christell Åström, Boxintie 852-22, 01190 Box

som ankarplats för småbåtar och som utfärdsmål i liten skala, långt jämförbart med nuvarande användning.

Sibbo Naturskyddare- Sipoon Luonnonsuojelijat är förvånade över det faktum, att det på den relativt stora ön Granö inte finns MY- eller luo -område. Även här beror bristen antagligen på det, att områdenas naturvärden inte har inventerats tillräckligt noggrant. På Granö finns en del värdefull gammal skog, både hällmarksskog och strandskogar, med skyddsvärden, dessa områden bör ha luo-beteckning. Även på Fagerö finns ett ca. 10 hektar stort skogsområden i mitten av ön som kunde uppfylla kriterierna för ett luo-område.

På en del av de strandplanerade områdena finns naturvärden som inte märkts ut på delgeneralplaneutkastet. Planutkastet blir en aning överskådligt genom att beteckningarna är avvikande i de gamla strandplanerna. I planeutkastet har man avstått från de i "Delgeneralplan för skärgården" (1978) använda områdesbegränsningen för skyddade ögrupper. Också i "Landskapsplan för Östra Nyland" (2007) har ur natur- och landskapskyddets synpunkt viktiga ögrupper med S- eller MY -märkning avgränsats. **Men i utkastet av delgeneralplanen för skärgården och kusten har ingen planbeteckning anvisats för att bevara helheter med värdefull natur!!** Med en sådan avgränsning kunde naturvärden märkas ut på strandplanerade områden på större öar, liksom också hela ögrupper som i landskapsplanen har S- beteckning såsom t.ex. Torrvedsholmarna (M) eller Trädgårdsholmarna (VP, park!).

En beteckning för att avgränsa värdefulla landskapsområden med särskild hänsyn till naturen kan dels motiveras genom överskådligheten då de nya beteckningarna skiljer sig från strandplanernas beteckningar, särskilt beträffande M, M-1, MY (delgeneralplanen) och M, MU, VP (de äldre planerna). En beteckning för naturområden bestående av olika naturtyper som bör bevaras skulle därför behövas. Den andra anledningen är, att de många värdefulla naturtyper de små öarna i skärgården representerar ofta bildar en småskalig mosaik. Många av dem är också 'ansvarsnaturtyper' för Finland på internationell nivå (Suomen kansainvälistet vastuuluontotyypit, se Suomen luontotyypien uhanalaisuus – Osa 1, s.230-234, Suomen ympäristökeskus 2008). Bland dessa finns också endel naturtyper på havsbotten, som man måste anta att förekommer i grundare vatten mellan öar i en ögrupp.

Öar (som inte har strandplan) som på grund av rik och mångformig växtlighet kunde betecknas annorlunda i delgeneralplanen, är Gräsören (nu M-1+ luo) och Abborholmen (nu M-1). En MY- beteckning skulle vara lämpligare för dessa.

M- områden i skärgården.

M-beteckningen förefaller "gammalmodig" för öar i Sibbo skärgård, MU skulle bättre motsvara dagens krav. Som en motivering för detta kan konstateras att det i Sibbo finns ytterst få holmar, om alls några, där möjlighet att idka skogsbruk utan särskild hänsyn till rekreation och skärgårdens natur kan försvaras.

Naturvärden på Estlotan - den största ögruppen i yttre skärgården

M-1 beteckning på Estlotan: ögruppen ligger på ett utsatt läge i yttre skärgården och trädens tillväxt är ytterst långsam. Skogen är idag i så gott som naturtillstånd och naturen är mångformig. Det är inte realistiskt att tänka sej att något område på ön

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.
c/o Christell Åström, Boxintie 852-22, 01190 Box

skulle vara lämpat till att idka skogsbruk. MY-beteckning borde därför tillämpas på hela ögruppen.

Speciellt underligt är beteckningen M-1 på Kanaholmen, norr om sundet mellan Estlotan och Träsklandet. Kanaholmen är vid sidan av Rönnhället Estlotans viktigaste fågelskär och där växer endast ett tjugotal träd. Några exemplar av den hotade stallörten finns på holmen.

I sammandraget av naturvärden har man i stycket "6.1. Hotade arter" glömt att nämna att Finlands största förekomst av stallört finns på Alören och Alörsör på Estlotan.

Bestämmelser om vattentjänster

Sibbo Naturskyddare - Sipoon Luonnonsuojelijat r.f. konstaterar det vara bra, att planebestämmelserna förbjuder anläggandet av vattenklosett på öar utan vägförbindelse (och avloppsnät). Planebestämmelserna bör på denna punkt dock preciseras så, att vattenklosett kan anläggas i fastigheter (som inte kan anslutas till allmänt avloppsnät) enbart om den fasta vägförbindelsen håller för tunga fordon året om.

Därtill anser föreningen att anläggande av vattenklosett bör förbjudas i alla fritidshus på strandområden som inte kan anslutas till allmänt avloppsnät. Att godkänna byggandet av vattenklosetter i alla fritidshus som har fast vägförbindelse är inte hållbart. Anläggandet av vattenklosett i fritidshus är förbjudet i de flesta stranddetaljplaner och ingår oftast som ett tillståndsvillkor i undantagsbeslut, och i övriga östnyländska kommuner ingår samma förbud i också delgeneralplaner för skärgårdsområden (Pernå, Strömfors).

Eftersom strandområdena är mycket tätt bebyggda i Sibbo skärgård och tomterna oftast är små, är det ohållbart att tillåta byggandet av vattenklosett i samtliga fritidshus med vägförbindelse. Om avloppsvattnet behandlas på fastigheten betyder det en märkbar ökning av näringsbelastningen av strandområdena i det fall att avloppsvattnet också innehåller urin och avföring, även i det fall att den sk. avloppsvattenförordningens villkor uppfylls. Om avloppsvattnet från vattenklosett däremot inte kan behandlas på fastigheten är alternativet en sluten tank, vilket i sin tur resulterar i ett ohållbart "slambilsrally" där problemet bara flyttas från ett ställe till ett annat. Därtill beaktar planebestämmelsen i utkastet inte helheten: en fritidsfastighet med vattenklosett och sakenlig hantering av avloppsvattnet föranleder knappast en situation där "åtgärderna skadar miljön", men då byggandet är tillåtet för alla fritidsfastigheter med fast vägförbindelse befinner man sig snabbt i en situation där miljön skadas, oberoende av hur effektivt avloppsvattnet behandlas.

Otydligheter på kartan.

Beteckningen för "*arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värdefullt byggt område*" och "*område där miljön bevaras*" (likadana tecken) har en blå färg som urskiljs dåligt mot färgen på vattnet. Också beteckningen för "*värdefull kulturhistorisk miljö*" är svårt att urskilja från bakgrunden.

Fel på kartan

Från kartan (planutkastet) saknas helt 4 (eller 3) öar: öarna *Gadden* (S på landskapsplanen för Östra Nyland) och *Fjärdholmen* söder om Löparö kanal, och en ö mellan Furuholmen och Skeppsholmen, söder om Löparö (heter kanske *Lilla*

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.
c/o Christell Åström, Boxintie 852-22, 01190 Box

Furuholmen, S på landskapsplanen för Östra Nyland). Ytterligare *Långören* söder om Gråskär - Borgå-gränsen går tvärs igenom, kanske hör den till Borgå?

Fel i bakgrundsmaterialet.

Några av namnen på fastigheter i listan på i planen anvisade kulturhistoriska objekt är felskrivna, bokstaven å har ersatts med ä eller a. Dessa bör rättas för att inte felen ska dyka upp i framtida handlingar mm. Felaktiga namn: (Mäsvik) Måsvik, (Villa Värvik) Villa Värvik och (Krakö) Kråkö (?), (Krakör) Kråkör (?).

Sibbo 19.12.2008

Christell Åström
Ordförande
Sibbo Naturskyddare -
Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.

Heidi Lyytikäinen
Sekreterare
Sibbo Naturskyddare -
Sipoon Luonnonsuojelijat r.f.